

Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради
«Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Мистецтво співу»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 Сергєєнко О. М.

2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Спів (академічний, народний)»
Статус дисципліни	Вибіркова

Робоча програма навчальної дисципліни «Музичний фольклор» для здобувачів вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (240 кредитів ECTS, термін навчання 3 р. 10 м.), галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)».

Розробник: Кушнірук О. П. – кандидат мистецтвознавства, викладач-методист, викладач вищої кваліфікаційної категорії.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу»

протокол № 1 від «18» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Кочерга А. І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3	Рік підготовки: 2 - й	
Загальна кількість годин – 90	90	90
Кількість модулів – 1 Змістових модулів - 2	Семестр:	
Для денної форми навчання. Тижневих аудиторних годин: 3 – й семестр – 32 години. Самостійної роботи студента – 58 годин. Для заочної форми навчання. Аудиторних годин: 3 – й семестр – 8 годин. Самостійної роботи студента – 82 години.	3 - й	3 - й
	Лекції:	
	-	-
	Практичні:	
	32	8
Вид підсумкового контролю: теоретичне опитування.	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: 3 – й семестр – залік.	Самостійна робота:	
	58	82

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни. Метою навчальної дисципліни «Музичний фольклор» є набуття студентами теоретичних знань з музично - історичного розвитку музичного фольклору з подальшим їх застосуванням у практичній творчій діяльності. Збагачення загального культурного рівня студентів, розвиток їх музично - естетичного смаку, сприяння розвитку професійних навичок.

Предмет вивчення дисципліни: складові народної музичної творчості України.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Музичний фольклор» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 1).

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2).

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 5).

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 8).

Здатність вчитися і оволодівати сучасним знаннями (ЗК 9).

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 14).

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 17).

Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва (СК 3).

Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва (СК 5).

Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (СК 6).

Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності (СК 7).

Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності (СК 12).

Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків (СК 13).

Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності (СК 17).

Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці (СК 18).

Завдання дисципліни: - формування стійкого пізнавального інтересу до вокального мистецтва; формування системи знань про основні жанри і форми української музичної народної творчості; вивчення українського музичного фольклору як комплексної системи

прояву народної творчості; розвивати художнє мислення; підвищувати загальний культурний та професійний рівень студентів.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Музичний фольклор» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 8. Історія вокального мистецтва.

ОК 12. Спеціальний клас. Сольний спів.

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)» вивчення навчальної дисципліни «Музичний фольклор» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Музичний фольклор»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

4. 1. Після опанування навчальної дисципліни «Музичний фольклор» студенти повинні:

знати:

- основні жанри і форми української музичної народної творчості, їх характерні риси;
- вокальну термінологію;
- українські народні інструменти та народно-інструментальну музику України;
- імена відомих збирачів фольклору та його виконавців.

Вміти:

- орієнтуватись в жанровій та стильовій приналежності вокальних творів;
- творчо використовувати набуті знання та вміння в практичній діяльності;
- логічно і послідовно висловлювати свою думку;
- використовуючи знання історичного матеріалу з вокального мистецтва, зв'язувати причинно - наслідкові зв'язки в музично - історичних подіях минулого і сучасності;
- визначати жанр народної пісні, характер народно - пісенного зразка та його особливості (ладові, метро - ритмічні, діапазон тощо);
- популяризувати українську народну творчість.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

5. 1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;
- тестове опитування;
- презентації робіт;
- залік.

5. 2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 – бальною шкалою та шкалою ECTS – А (90 - 100), В (82 - 89), С (75 - 81), D (64 - 74), Е (60 - 63), Fx (35 - 59), F (1 - 34). Кредитно-модульна система з переведенням в національну (чотирибальна: 5 – «відмінно», 4 - «добре», 3 - «задовільно», 2 – «незадовільно»).

Поточний контроль здійснюється на кожному аудиторному занятті шляхом перевірки виконання практичних завдань. Оцінюється рівень

виконання завдань аудиторної роботи та самостійної підготовки (вивчення теоретичного матеріалу та вміння його практичного застосування).

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усне опитування, практичне завдання	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, має глибокі і міцні знання, виявляє елементи творчого підходу, практичного втілення теоретичних знань при виконання практичних завдань. Використовує основну та додаткову літературу. Конспект в повному обсязі.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, аналізує вивчений матеріал, практично втілює при виконанні практичних завдань. Використовує основну літературу. Конспект в повному обсязі.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст, частково аналізує, використовує при виконанні практичних завдань. Використовує основну літературу. В конспекті відсутній матеріал 2-3 тем.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів. При виконанні практичних завдань правильно відтворює близько половини навчального матеріалу. Іноді використовує літературу. Конспектування фрагментарне.
1	Частково володіє навчальним матеріалом. Не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та при виконанні практичних завдань. Допускає суттєві помилки. Літературою не користується. Конспектування несистематичне. Відсутній матеріал половини тем.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, Не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Відсутній конспект лекцій.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
Денна та заочна форма навчання**

Модуль 1																				
	Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								Разом за темами	Конспект	Залік	Всього
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16				
Аудиторні заняття	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	48			
Самостійна робота студента	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32			
Сума балів																				100

Т 1, Т 2 ... Т 16 - теми занять

Критерії модульного (семестрового) оцінювання знань студентів

Залік. Виконання практичного завдання. Теоретичне опитування.	Критерії оцінювання
15 - 13	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Творчо ставиться до вирішення практичних завдань. Правильно вирішує усі практичні завдання. Відповів на всі тестові завдання. Припускає 1 – 2 несуттєві неточності.
12 - 10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Намагається творчо ставитись до вирішення практичних завдань, але при виконанні припускає незначні помилки. Відповів на всі тестові завдання. Припускає 3 - 4 неточності.
9 - 7	Засвоїв більше половини теоретичного матеріалу. Формально ставиться до виконання практичних завдань, припускає помилки. Відповів на більшість тестових завдань, але. припускає 2-3 помилки.

6 - 4	Засвоїв половину матеріалу. Формально ставиться до виконання практичних завдань, припускає значні помилки. Відповів на половину тестових завдань.
3 - 1	Засвоїв менше половини матеріалу. Виконує всі практичні завдання з помилками. Відповів на меншість тестових завдань.
0	Теоретичний матеріал не знає. Не виконав практичного завдання. Не виконав тестового завдання.

**Критерії підсумкового модульного (семестрового)
оцінювання знань студентів.**

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний та модульний контроль з подальшим переведенням в національну шкалу. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за всі види виконаних робіт – 100.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS та критерії оцінювання	
90 - 100	Відмінно	A	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом тем дисципліни, має глибокі і міцні знання. Використовує основну та додаткову літературу. Творчо ставиться до вирішення практичних завдань. Правильно вирішує усі теоретичні завдання. Конспект в повному обсязі.
82 - 89	Добре	B	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, аналізує вивчений матеріал. Намагається творчо ставитись до вирішення практичних завдань, але при виконанні припускає незначні помилки. Використовує основну літературу. Конспект у повному обсязі.
74 - 81		C	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, частково аналізує і використовує при виконанні практичних завдань. Використовує основну літературу. Конспект у повному обсязі.
64 - 73	Задовільно	D	Студент несистематично, на задовільному рівні виконує завдання. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає теоретичний матеріал тем під час усних виступів. Іноді використовує літературу.

			Формально ставиться до виконання практичних завдань, припускає значні помилки. В конспекті відсутній матеріал 2-3 тем.
60 - 63		Е	Студент несистематично, на низькому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Формально ставиться до виконання практичних завдань, припускає значні помилки. Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та при виконанні практичних завдань. Літературою не користується. Конспектування несистематичне.
35 - 59	Незадовільно	FX	Студент несистематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Намагається застосовувати набуті знання при виконанні окремих видів практичної роботи. При виконанні завдань допускає значну кількість помилок. Конспектування фрагментарне. Відсутній матеріал половини тем. Для отримання кредиту необхідне доопрацювання.
0 - 34		F	Студент епізодично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Виконує окремі практичні завдання, але з великою кількістю помилок. Відсутній конспект лекцій. Необхідне повторне вивчення дисципліни.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6. 1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Фольклор українського народу. Календарно-обрядовий фольклор та родинно-обрядові пісні.

Тема 1. Поняття про музичний фольклор. Класифікація музичного фольклору.

Роль первісного мистецтва у зародженні фольклору. Фольклор, його загальні та музичні особливості. Проблеми класифікації (рід, жанр, тематична група).

Тема 2. Пісні зимового календаря.

Походження і розвиток пісень зимового календаря. Тематика новорічних пісень та їх різновиди, відмінності між колядками і щедрівками. Структура колядок та щедрівок. Особливості виконання колядок та щедрівок.

Тема 3. Весняні обрядові пісні.

Походження весняних обрядових пісень. Різновиди весняних обрядових творів. Зміст весняних танків і пісень. Музичні особливості: форма, мелодика, ладова будова, метро-ритм.

Тема 4. Русальні пісні.

Походження русалій. Зміст русальних обрядів та ігор (обряд “куст”, проводи русалок). Музичні особливості русальних пісень, типи їх наспівів (двосегментні, двосегментні з приспівом, трисегментні).
Походження царинних пісень.

Тема 5. Купальські та петрівчані пісні.

Шляхи походження купальських обрядів. Побутування у народному календарі петрівчаних пісень. Особливості тематики купальських та петрівчаних пісень. Загальна характеристика народної обрядовості літньої пори. Музичні особливості пісень літнього циклу (4 типи).

Тема 6. Жнивні пісні.

Походження жнивних пісень, їх класифікація та зміст. Музична характеристика жнивних пісень. Пісні на косовиці, їх зміст та музичні особливості.

Тема 7. Родинно-обрядові пісні. Весільні пісні.

Історія розвитку весільних пісень. Хід весільного обряду (три частини та їх специфіка). Ролі учасників весілля, функції хорів (епічна, драматична, режисерська, інтермедійна). Тематика весільних пісень. Музичні особливості весільних пісень. Гуртове виконавство на весіллі. Необрядові пісні на весіллі (три групи: а) танцювальні, б) гумористичні, в) побутові ліричні та балади). Роль інструментальної музики у весільному обряді, функції оркестру.

Тема 8. Родильні та хрестильні пісні. Голосіння.

Загальна характеристика пісень, що виконувалися при народженні дитини та на хрестинах. Поховальні вірування і звичаї. Характеристика жанру голосінь (виникнення, імпровізаційний характер, відсутність віршової форми, невеликий діапазон, низхідний напрямок мелодики, залежність ритміки від словесних акцентів).

Змістовий модуль 2. Український пісенний епос та лірика

Тема 9. Необрядовий фольклор. Епос як необрядовий рід фольклору. Думи. Історичні пісні.

Загальна характеристика епосу, його класифікація. Дума як найвизначніший жанр українського народного епосу. Народні назви жанру “дума” (пісні про старовину, козацькі притчі, запорозькі псалми, лицарські пісні). Внесок М. О. Максимовича у фольклористику Тематика дум. Музичні особливості дум (форма, імпровізаційність, ладові основи, залучення інструментального супроводу). З історії виконавства дум. Видатні кобзарі та лірники. Тематична специфіка історичних пісень, їх класифікація за тематикою (4 класи: з конкретно-історичною підосною, з загально-історичною підосною, з соціально-побутовою підосною, з соціальною класовою підосною). Етапи розвитку історичних пісень. Музичні ознаки та особливості виконання.

Тема 10. Лірико - епічні пісні. Балади. Співанки - хроніки.

Визначення балад, їх класифікація за змістом (фантастичні і легендарні, сімейні і любовні драми, з історичною підосновою, соціально-побутові). Виконавські стилі (епічний, пісенний, протяжний). Тематика й музичні особливості співанок - хронік.

Тема 11. Лірика. Козацькі, чумацькі пісні. Рекрутські та солдатські пісні.

Лірика як необрядовий рід фольклору, його особливість. Відмінності між народною лірикою і лірикою авторською. Два стилі виконання (одноголосий і багатоголосий). Класифікація лірики (суспільно-побутові та побутові пісні). Зміст та музичні ознаки козацьких пісень. Історія зародження чумацьких пісень. Мелодика та ладові особливості чумацьких пісень. Походження, зміст і побутування рекрутських і солдатських пісень.

Тема 12. Родинно-побутові пісні.

Загальна характеристика, тематика, вікова циклізація, музично-виконавські риси родинно-побутових пісень.

Дитячий фольклор. Загальні особливості дитячого фольклору. Колискові пісні, їх музичні особливості. Значення колискових пісень.

Жартівливі, сатиричні пісні. Танцювальна пісенність: коломийки, частушки. Походження жартівливих і сатиричних пісень, їх загальна характеристика. Засоби гумору у текстах пісень. Загальна характеристика танцювальних пісень, їх музичні особливості та виконання. Загальні відомості про коломийки і частушки.

Тема 13. Народна музика інструментальної традиції.

Народна інструментальна музика як рід фольклору. Три групи сучасної народної інструментальної музики (кобзарсько-лірницьке мистецтво, музика “до танцю”, нетанцювальна музика). Індивідуальні й ансамблеві інструменти. Значення народної інструментальної музики в українській музичній культурі.

Тема 14. Українські народні танці.

Походження танцювального мистецтва. Історичний розвиток народного танцю. Класифікація (коломийки, частушки та пісні з пританцівками; побутові танці) та коротка характеристика українських народних танців.

Тема 15. Пісні-романси.

Пісня-романс як жанр усно-писемної культури. Історія виникнення. Роль кантів у становленні пісні-романсу. Класифікація жанрових зразків (пісні-романси фольклорного складу, пісні-романси літературно-мистецького складу). Внесок М. В. Лисенка та його послідовників у розвиток українського класичного романсу.

Тема 16. Народнопісенна творчість ХХ ст. Стрілецькі та повстанські пісні. Авторська пісня.

Історія походження стрілецьких пісень та їх доля у часи колишнього СРСР. Зміст, засоби поетики, музична характеристика стрілецьких пісень. Виникнення повстанських пісень. Зміст та музичні ознаки повстанських пісень. Значення стрілецької та повстанської пісенності. Витоки

української авторської пісні. Етапи її формування, роль фестивального руху. Жанрово-стильові ознаки авторської пісні. Відомі представники української авторської пісні.

6. 2. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Фольклор українського народу. Календарно-обрядовий фольклор та родинно-обрядові пісні.			
Тема 1. Поняття про музичний фольклор. Класифікація музичного фольклору.	6	2	4
Тема 2. Пісні зимового календаря.	5	2	3
Тема 3. Весняні обрядові пісні.	5	2	3
Тема 4. Русальні пісні.	5	2	3
Тема 5. Купальські та петрівчані пісні.	5	2	3
Тема 6. Жнивні пісні.	5	2	3
Тема 7. Родинно-обрядові пісні. Весільні пісні.	5	2	3
Тема 8. Родильні та хрестильні пісні. Голосіння.	5	2	3
Разом за змістовим модулем 1:	41	16	25
Змістовий модуль 2. Український пісенний епос та лірика.			
Тема 9. Необрядовий фольклор. Епос як необрядовий рід фольклору. Думи. Історичні пісні.	6	2	4
Тема 10. Лірико - епічні пісні. Балади. Співанки - хроніки.	6	2	4
Тема 11. Лірика. Козацькі, чумацькі пісні. Рекрутські та солдатські пісні.	6	2	4
Тема 12. Родинно-побутові пісні.	7	2	5
Тема 13. Народна музика інструментальної традиції.	6	2	4
Тема 14. Українські народні танці.	6	2	4
Тема 15. Пісні-романси.	6	2	4

Тема 16. Народнопісенна творчість ХХ ст. Стрілецькі та повстанські пісні. Авторська пісня.	6	2	4
Разом за змістовим модулем 2:	49	16	33
Разом за модулем 1:	90	32	58
Усього:	90	32	58

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Фольклор українського народу. Календарно-обрядовий фольклор та родинно-обрядові пісні.			
Тема 1. Поняття про музичний фольклор. Класифікація музичного фольклору.	6	0,5	5,5
Тема 2. Пісні зимового календаря.	5	0,5	4,5
Тема 3. Весняні обрядові пісні.	5	0,5	4,5
Тема 4. Русальні пісні.	5	0,5	4,5
Тема 5. Купальські та петрівчані пісні.	5	0,5	4,5
Тема 6. Жнивні пісні.	5	0,5	4,5
Тема 7. Родинно-обрядові пісні. Весільні пісні.	5	0,5	4,5
Тема 8. Родильні та хрестильні пісні. Голосіння.	5	0,5	4,5
Разом за змістовим модулем 1:	41	4	37
Змістовий модуль 2. Український пісенний епос та лірика.			
Тема 9. Необрядовий фольклор. Епос як необрядовий рід фольклору. Думи. Історичні пісні.	6	0,5	5,5
Тема 10. Лірико - епічні пісні. Балади. Співанки - хроніки.	6	0,5	5,5
Тема 11. Лірика. Козацькі, чумацькі пісні. Рекрутські та солдатські пісні.	6	0,5	5,5
Тема 12. Родинно-побутові пісні.	7	0,5	6,5
Тема 13. Народна музика інструментальної традиції.	6	0,5	5,5

Тема 14. Українські народні танці.	6	0,5	5,5
Тема 15. Пісні-романси.	6	0,5	5,5
Тема 16. Народнопісенна творчість ХХ ст. Стрілецькі та повстанські пісні. Авторська пісня.	6	0,5	5,5
Разом за змістовим модулем 2:	49	4	45
Разом за модулем 1:	90	8	82
Усього:	90	8	82

6. 3. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Поняття про музичний фольклор. Класифікація музичного фольклору.	4
2.	Тема 2. Пісні зимового календаря.	3
3.	Тема 3. Весняні обрядові пісні.	3
4.	Тема 4. Русальні пісні.	3
5.	Тема 5. Купальські та петрівчані пісні.	3
6.	Тема 6. Жнивні пісні.	3
7.	Тема 7. Родинно - обрядові пісні. Весільні пісні.	3
8.	Тема 8. Родильні та хрестильні пісні. Голосіння.	3
9.	Тема 9. Необрядовий фольклор. Епос як необрядовий рід фольклору. Думи. Історичні пісні.	4
10.	Тема 10. Лірика – епічні пісні. Балади. Співанки - хроніки.	4
11.	Тема 11. Лірика. Козацькі, чумацькі пісні. Рекрутські та солдатські пісні.	4
12.	Тема 12. Родинно-побутові пісні.	5
13.	Тема 13. Народна музика інструментальної традиції.	4
14.	Тема 14. Українські народні танці.	4
15.	Тема 15. Пісні - романси.	4
16.	Тема 16. Народнопісенна творчість ХХ ст. Стрілецькі та повстанські пісні. Авторська пісня.	4
	Разом:	58

6. 3. Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Поняття про музичний фольклор. Класифікація	5,5

	музичного фольклору.	
2.	Тема 2. Пісні зимового календаря.	4,5
3.	Тема 3. Весняні обрядові пісні.	4,5
4.	Тема 4. Русальні пісні.	4,5
5.	Тема 5. Купальські та петрівчані пісні.	4,5
6.	Тема 6. Жнивні пісні.	4,5
7.	Тема 7. Родинно-обрядові пісні. Весільні пісні.	4,5
8.	Тема 8. Родильні та хрестильні пісні. Голосіння.	4,5
9.	Тема 9. Необрядовий фольклор. Епос як необрядовий рід фольклору. Думи. Історичні пісні.	5,5
10.	Тема 10. Лірико - епічні пісні. Балади. Співанки - хроніки.	5,5
11.	Тема 11. Лірика. Козацькі, чумацькі пісні. Рекрутські та солдатські пісні.	5,5
12.	Тема 12. Родинно-побутові пісні.	6,5
13.	Тема 13. Народна музика інструментальної традиції.	5,5
14.	Тема 14. Українські народні танці.	5,5
15.	Тема 15. Пісні-романси.	5,5
16.	Тема 16. Народнопісенна творчість ХХ ст. Стрілецькі та повстанські пісні. Авторська пісня.	5,5
	Разом:	82

6. 4. Методи навчання

1. Лекція.
2. Бесіда.
3. Демонстрація і обговорення аудіо – і відео - матеріалів.
4. Аналіз.
5. Пошуковий.
6. Творчий.

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти, фортепіано.

8. Методичні рекомендації

8. 1. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.

Самостійна робота студента є складовою навчального процесу. Вона здійснюється за підтримки та під контролем викладача, який спрямовує її в залежності від тематичних завдань, серед яких - вивчення тематичного матеріалу, читання конспекту лекцій, слухання музичних прикладів, відвідування театральних вистав, концертів, перегляд відеозаписів, читання основної та додаткової літератури, пошук необхідної інформації

та її аналізування з фіксуванням висновків в зошиті з дисципліни, підготовка до опитування.

8. 2. Методичні рекомендації до організації модульного контролю.

Курс дисципліни «Музичний фольклор» має один модульний контроль - залік, який відбувається у формі письмової відповіді на тести.

Приклад тестових завдань

I рівень

1. Народні пісні у виконанні аматорських хорових колективів - це автентичний фольклор?
1.Так. 2.Ні.
2. Чи поповнюється в наш час фольклор репродуктивними формами продовження усної традиції?
1.Так. 2.Ні.
3. Чи була музика первісних народів відокремлена від практичної діяльності?
1.Так. 2.Ні.
4. Кобзарський стиль відрізняється яскравим інструментальним супроводом?
1.Так. 2.Ні.
5. Чи було притаманне сільському сольному співу розділення на чоловіче та жіноче виконавство?
1.Так. 2.Ні.
6. Жнивні, косарські пісні – це власне трудові пісні?
1.Так. 2.Ні.
7. Народна вистава «Вертеп» утримує відгуки язичницьких обрядів та вірувань?
1.Так. 2.Ні.
8. Народному пісенно-романсовому стилю притаманне тяжіння до європейського виконавського стилю?
1.Так. 2.Ні.
9. Чи існує зв'язок між віршовим формоутворенням та музичним ритмом у фольклорі?
1.Так. 2.Ні.
10. Чи знаходить відображення в піснях троїцько-русального циклу середньовічна проблема двовірства?
1.Так. 2.Ні.
11. Купальський обряд катання вогняного колеса та стрибки через костер походять від давнього культу Роду і Рожаниць?
1.Так. 2.Ні.

12. Чи мали закарпатські співанки-хроніки повсякденне інформаційне призначення?
1.Так. 2.Ні.
13. Поховальним тужінням притаманні силабізм тексту і наспіву та невеликий амбітус?
1.Так. 2.Ні.
14. Чи притаманна наспівам народинних пісень формульність?
1.Так. 2.Ні.
15. Чи притаманна думам варіативність змісту залежно від того, який співак їх виконує?
1.Так. 2.Ні.
16. Чи утримує тематика історичних пісень відображення подій національно-визвольної боротьби?
1.Так. 2.Ні.
17. Коломійка та частушка - продуктивні форми продовження усної традиції?
1.Так. 2.Ні.
18. Чи можливо такі жанри, як козацькі, чумацькі та рекрутські пісні співставити за змістом і виконавськими особливостями з епічними жанрами?
1.Так. 2.Ні.
19. Гіпербола це засіб образної мови фольклору, що виступає носієм народного гумору та сатири?
1.Так. 2.Ні.
20. Чи притаманний жанрам календарно-обрядового фольклору зв'язок з давніми аграрними культурами?
1.Так. 2.Ні.

2 рівень

1. *Типовість та формульність наспівів виникли на етапі:*
А) Палеоліту (сигнальні наспіви).
Б) 2 –1 т. до н.е. (становлення землеробства).
В) 17 ст. н. е. (виникнення жанрів лірики).
2. *Яка із зазначених шкіл фольклористики досліджує розвиток українського фольклору на прикладі культур інших народів ?*
А) Академічна.

- Б) Міфологічна.
В) Порівняльно-історична.
3. *Тип мелодики, притаманний календарно-обрядовим жанрам:*
А) Кантиленна.
Б) Маршова.
В) Моторна.
4. *Який з нижчезазначених ладів притаманний календарно-обрядовому фольклору?*
А) Діатоніка з варіативними ступенями ладу.
Б) Мажоро - мінор.
В) Середньовічні лади (дорійський, фригійський).
5. *Якому співочому стилю віддавав перевагу Т.Г. Шевченко?*
А) Сільський сольний спів.
Б) Кобзарський стиль.
В) Пісенно-романсовий стиль.
6. *У чому полягає майстерність лідера аматорського співочого колективу?*
А) Знання великої кількості народних наспівів.
Б) Гарні вокальні данні.
В) Знання репертуару, типових наспівів, володіння необхідними диригентськими прийомами.
7. *Яку будову мають колядки та щедрівки?*
А) Односегментна.
Б) Заспів + приспів (6+4) П.
В) Двосегментна (4+5).
8. *Який тип мелодики та амбітус притаманний веснянкам?*
А) Моторна мелодика, діапазон в межах квінти.
Б) Мелодизований речитатив, в межах терції.
В) Кантиленна мелодика, діапазон не ширше ч 8.
9. *Під час якого з обрядів жнив виконуються величальні пісні?*
А) Зажинки.
Б) Власне жнива.
В) Обжинки.
10. *Яка з частин в будові дум є основним носієм її змісту?*
А) Уступ.
Б) Тирада.
В) Словословіє.

11. *Наспівви-формули притаманні:*
- А) Поховальним тужінням.
 - Б) Пісням календарно-обрядового циклу.
 - В) Епічним жанрам.
12. *Центральне місце серед весільних пісень займають:*
- А) Формульні пісні-ладкання.
 - Б) «Журні» пісні.
 - В) Весільні тужіння.
13. *Симетрична строфіка, складочислова чіткість в баладах притаманні:*
- А) Епічному стилю балад.
 - Б) Пісенному стилю.
 - В) Протяжному стилю.
14. *Козацьким пісням притаманна будова:*
- А) Дворядкова строфа без приспіву, укладена за ізометричним принципом.
 - Б) Дворядкова строфа з різноманітними приспівними елементами.
 - В) Однорядкова двосегментна строфа.
15. *Прочитайте уважно наведений приклад строфи з пісні і з'ясуйте, до якого жанру він відноситься:*
- «Колись така правда була,
Що куриця та бичка привела.
А той бичок та наніс яєчок,
А ступа на яйцях сиділа,
А лисиця та хвостом
вертіла».
- А) Жартівлива.
 - Б) Небилиця для дітей.
 - В) Коломийка.
16. *Суто чумацьким пісням притаманна тематика:*
- А) Кохання, родинний побут, гумор.
 - Б) Дорожні пригоди, хвороба, падіж худоби та інше.
 - В) Войовничі мотиви та соціальна боротьба.
17. *Для танцювальних пісень показові:*
- А) Відсутність чітких ладових устоїв, імпровізаційність, розспів складів.
 - Б) Вживання мажоро-мінору, у співвідношенні слова і наспіву - силабізм.
 - В) Використання плагальних ладів, розвинута будова строфи, без приспіву.

18. Чим відзначався пісенно-творчий процес в радянський період?
- А) Автентичний фольклор продовжував активно поповнюватись.
 - Б) Виникнення нової народної побутової культури (фольклор, фольклоризм, фольклоризовані авторські пісні).
 - В) Фольклорна традиція взагалі занепала.
19. Під впливом нової радянської тематики в народному побуті виконували репертуар:
- А) Фольклорні пісні, незмінні за змістом.
 - Б) Авторські пісні нових радянських композиторів.
 - В) Осучасненні пісні (старі мелодії з новими текстами).
20. Який із зазначених народних духових інструментів сягає довжиною до трьох метрів?
- А) Сурма.
 - Б) Трємбіта.
 - В) Флюяра.

3 рівень

1. Відомо, що музика первісного суспільства активно досліджується і в наш час. Це можливо завдяки:
- А) Науково-дослідницьким працям, що дійшли до нашого часу.
 - Б) Завдяки тому, що знаряддя праці і предмети побуту народів, що знаходяться на схожій стадії розвитку, приблизно однакові.
 - В) Інформація про первісні часи зберігалась в усній традиції і переходила від покоління до покоління.
2. Які чинники відрізняють аутентичну від фольклоризму?
- А) Відсутність темперації.
 - Б) Тяжіння до сольного співу.
 - В) Аматорські хори у складі 2-3 чоловік.
 - Г) Аматорські хори у складі 15-20 чоловік.
3. Становленню та розвитку фольклористичних досліджень у 19 столітті сприяли:
- А) Творчість М.Лисенка, М. Римського-Корсакова, П. Сокальського.
 - Б) Діяльність О. Потебні, О. Веселовського, К. Квітки, Ф. Колеси.
 - В) Діяльність М.Лисенка, П.Сокальського, як збирачів українського фольклору.
4. Гетерометричний тип строфи притаманний:
- А) Жанрам побутової лірики.
 - Б) Найдавнішим думам.
 - В) Поховальним тужінням.

Г) Пісенному стилю балад.

5. *Музично-синтаксичні стопи - це:*

- А) Розділення музичної фрази на мотиви.
- Б) Співвідношення музичних та віршових сегментів.
- В) Музично-віршові сегменти, що сприяють розшифровці ритму фольклорних зразків.

6. *Який з зазначених нижче типів притаманний «обрядовому» типу мелодики?*

- А) Моторна мелодика.
- Б) Речитативна мелодика.
- В) Кантиленна мелодика.

7. *При варіативності якої з ступенів ладу відсутня чітка поляризація ладового нахилу?*

- А) 2
- Б) 3
- Б) 4
- Г) 7

8. *Хто з нижчезазначеного списку виконував народні пісні-романси?*

- А) Т. Г. Шевченко.
- Б) Брати Гобілевичи.
- В) М.Кропивницький.
- Г) Меланія Загорська.

9. *Які з зазначених культів знайшли відображення в піснях календарно-обрядового циклу?*

- А) Культ Роду і Рожаниць.
- Б) Культ предків.
- В) Культ Ярила.
- Г) Культ Даждьбога.

10. *Вкажіть, які з зазначених жанрів тяжіють до «високого» стилю у народному розумінні?*

- А) Жанри побутової лірики.
- Б) Думи.
- В) Козацькі пісні.
- Г) Календарно-обрядові пісні.

11. *Який з нижчезазначених родів і жанрів фольклору найдавніший?*

- А) Календарно-обрядовий фольклор.

- Б) Трудові пісні.
- В) Лірика.
- Г) Епос.

12. Які з фольклорних жанрів найкраще розкривали соціальні проблеми суспільства?

- А) Думи.
- Б) Рекрутські та солдатські пісні.
- В) Наймитські, бурлацькі та заробітчани пісні.

13. Які з зазначених народних вистав та ігор є яскравими зразками народного гумору?

- А) Новорічна вистава «Коза».
- Б) Пісня - вистава «Маланка».
- В) Гра в «Коструба».

14. Які стильові ознаки ввібрав в себе багатоголосний жанр «кант»?

- А) Підголоскове багатоголосся.
- Б) Поєднання партесного гомофонно-гармонічного стилю та світського віршування.
- В) Сольне виконання у супроводі гуслів, бандури, торбана, гітари.

15. Творчість яких виконавців з наведеного списку належить до пісенно-романсового стилю фольклорного складу?

- А) Маруся Чурай.
- Б) Г. С. Сковорода.
- В) І. П. Котляревський.

16. Пісні-романси на тексти поетів-романтиків 19 ст. були:

- А) Нерозривні з природнім фольклором, наслідували його традиції.
- Б) Створені за принципом стилізації.
- В) Були спробою авторів В. М. Забіли, С. Руданського, Д. Бонковського наслідувати ритміку і образність народнопісенних текстів.

17. Який із зазначених зразків по своїм музично-виконавським показникам (лад, устої, амбітус, характер виконання, складочислова будова і форма), найбільше зберіг архаїчні ознаки інтонуювання?

- А) Колядки та щедрівки.
- Б) Думи.
- В) Тужіння.
- Г) Балади.
- Д) Пісні - романси.

18. В сучасну добу такі основні показники фольклору, як «усність», «колективність» і «варіативність»:

- А) Досягли найбільшого розвитку.
- Б) Поступово втрачають значення через бурхливий розвиток інформаційної системи.
- В) Існують і зараз, в контексті сучасної масової культури.

19. Основними характеристиками пісень радянської доби є:

- А) Осучаснення.
- Б) Бурхливий розвиток авторської пісні.
- В) Перетекстовки.

20. Музичними особливостями сучасних пісень є:

- А) Відмова від музично-синтактичних стоп і звернення до музичної фрази.
- Б) Ритміка, заснована на регулярній акцентованості.
- В) Розповсюдження мажоро-мінору.

Варіанти вірних відповідей

1 рівень

1) 2	6) 2	11) 2	16) 1
2) 2	7) 1	12) 1	17) 1
3) 2	8) 1	13) 2	18) 1
4) 1	9) 1	14) 2	19) 1
5) 1	10) 1	15) 1	20) 1

2 рівень

1) Б	6) В	11) Б	16) Б
2) В	7) Б	12) А	17) Б
3) В	8) А	13) Б	18) Б
4) А	9) А	14) А	19) В
5) В	10) Б	15) Б	20) Б

3 рівень

1) Б	6) А, Б, В	11) Б	16) Б, В
2) А, Б, В	7) В	12) Б, В	17) В
3) Б, В	8) А, Б, В	13) А, Б, В	18) Б, В
4) А, В	9) А, В	14) Б, В	19) А, Б, В
5) Б, В	10) Б, В	15) А	20) А, Б, В

Рекомендована література

Основна

1. Андгуладзе Н. Номо Сантор. Очерки вокального искусства / Нодар Андгуладзе. – М. : АГРАФ, 2003. – 240 с.
2. Борисенко В. К. Весільні звичаї та обряди на Україні. – К.: Наукова думка, 1988. – 192 с.
3. Грица С. Й. Історичні пісні // Історія української музики. – К.: Наукова думка, 1989. – Т. 1.
4. Грица С. Й. Мелос української народної епіки. – К., 1979.
5. Дей О. І. Народно-пісенні жанри. – К.: Музична Україна, 1977. – 108 с.
6. Дей О. І. Українська народна балада. – К., 1986.
7. Дмитренко М. К. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. – К., 2001. – 576 с.
8. Правдюк О. Весільні пісні // Історія української музики. – К.: Наукова думка, 1989. – Т. 1. – С.
9. Правдюк О. Голосіння // Історія української музики. – К.: Наукова думка, 1989. – Т. 1. – С.
10. Правдюк О. А. Стрілецькі пісні в системі жанрів українського пісенного фольклору // Народна творчість та етнографія. – 1995. – № 2–3.
11. Ревуцький Д. Українські думи та пісні історичні. – К., 2002.
12. Різник О. Українська авторська пісня. Основні етапи розвитку // Українська культура. – 1993. – № 1,2.
13. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки. Посібник. Вінниця. Нова книга, 2013. – 176 с.
14. Смоляк О. Весняна обрядовість Західного Поділля в контексті української культури. У 2 ч. – Тернопіль, 2001 – Ч.1; Тернопіль, 2004. – Ч. 2.
15. Українські народні танці / Упор. А. І. Гуменюк. – К., 1962. – 358 с.

Допоміжна

1. Барсова Л. Г. Сольное пение. Термины и понятия / Л. Г. Барсова. – СПб. : ГАТИ, 2009. – 128 с.
2. Веснянки. Українські народні пісні / Упор. Є. Єфремов. – К., 1988.
3. Ігрові веснянки / Упор. Л. Єфремова. – К., 2005.
4. Кочнева И. Вокальный словарь / И. Кочнева, А. Яковлева. – Л. : Музыка, 1988. – 70 с.
5. “Ой по горі вітер віє: Збірник українських народних пісень з Буковини у записах Пилипа Мотуляка” / уряд. О. Кушнірук. – Луцьк, 2009
6. Українська музична енциклопедія. – К.: ІМФЕ, 2006. – Т. 1
7. Українська музична енциклопедія. – К.: ІМФЕ, 2008. – Т. 2
7. Українська музична енциклопедія. – К.: ІМФЕ, 2011. – Т.3

Інформаційні ресурси

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Ukrainian_folk_music
2. Канада: Virtual Museum of Canadian Traditional Music – <http://www.fwalive.ualberta.ca/vmctm/en/html/narratives.php?id=3&sec=1>
3. Канада: Національний центр FolkwaysAlive!, створений Університетом Альберти (The University of Alberta’s Canadian Centre for Ethnomusicology (CCE) у співпраці зі Smithsonian Folkways Recordings – <http://www.fwalive.ualberta.ca>
4. Канада: он-лайн крамниця TerenCanada (Western Canada on line store) <http://www.terencanada.com/folk.asp>
5. Польське радіо: MUZYKA ŹRÓDEŁ Sources of Polish Folk Music – <http://www.polskieradio.pl/rckl/MuzykaZrodel/>
6. Польща: Сайт доктора Томаша Трачика (Tomasz Traczyk) – http://www.ia.pw.edu.pl/~ttraczyk/lem/lem_mp3.html
7. Росія: Каталог [українських] аудіозаписів (1996-2001 р.) – <http://www.mosbul.ru/audio.doc>:
8. США: Stanford University (California): пошукова мережа SearchWorks – <http://searchworks.stanford.edu/vufind/Search/Home?lookfor=Ukrainian>
9. США: The American Folklife Center at the Library of Congress – <http://www.loc.gov/folklife>
10. США: The Internet Archive (Бібліотека історичних колекцій у цифровому форматі: тексти, звук, відео, програмне забезпечення) – <http://www.archive.org/details/audio>
11. США: Лемківський сайт Владка Максимовича – <http://lemko.org/lvpro>

12. США: Цифровий архівний проект Smithsonian Global Sound (SGS) центру Smithsonian Center for Folklife and Cultural Heritage (SCFCH) Смітсонівського інституту у Вашингтоні – <http://www.folkways.si.edu>
<http://www.globalsound.org>
13. Україна: Інтернет-крамниця української музики УМКА (1999-2008 УМКА) – <http://www.umka.com.ua/ukr/catalogue/folk/>
14. Україна: Мережа архівів культурної спадщини України «Українська автентична музика» – <http://folk.org.ua/audio>
15. Україна: Проект «Моя Україн». БЕРВИ” – <http://www.ukrfolk.com.ua/club>
16. Україна: Сайт Володимира Куриленка – <http://krolevets.com/folk/mutyn>
17. Україна: <http://www.kobzarstvo.polyhymnion.org/Stan.html>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток___).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___»_____20___р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток___).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___»_____20___р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток___).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___»_____20___р. Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток___).

(потрібне підкреслити)

протокол №_ від «_»_____20___р. Завідувач кафедри _